

Geachte Minister Letschert,

"Er is geen kunstvorm die zo dicht bij de mens staat als dans."

Wij geloven dat dans ruimte geeft aan wat soms niet in woorden te vatten is en mensen dichter bij zichzelf en elkaar kan brengen. Mede daarom heeft de danssector u in mei 2025, via uw voorganger minister Bruins, een gezamenlijke brief gestuurd waarin een oproep werd gedaan tot versterking van het Nederlandse danslandschap. Deze brief was het resultaat van brede gesprekken binnen het veld en schetste urgente knelpunten en eerste oplossingsrichtingen.

Sindsdien is de sector intensief met elkaar in gesprek gebleven. In werksessies, bijeenkomsten en analyses – met vertegenwoordigers uit de gehele keten, van amateurveld tot BIS-instellingen – is verder gewerkt aan een gedeelde visie op de toekomst van de dans. Deze brief vormt een logisch vervolg op onze eerdere oproep en bouwt voort op de gezamenlijke opbrengsten uit dit traject.

De kern van onze boodschap is helder: Het Nederlandse danslandschap heeft zich bewezen als internationaal toonaangevend, maatschappelijk relevant en toekomstbestendig, en heeft de potentie om deze positie verder uit te bouwen, juist door het duurzaam versterken en verbreden van publieksbinding in het hele land. Daarvoor is een fundamentele verschuiving nodig in de manier waarop het danslandschap ondersteund wordt en is ingericht, met langdurige investeringen en een actieve rol van de overheid als partner."

Wij schrijven u nadrukkelijk namens een breed en divers dansveld. De inhoud van deze brief is tot stand gekomen in dialoog met makers, dansers, docenten, gezelschappen, podia, festivals, gezelschappen voor jeugd- en kinderdans, opleidingen en community's in het hele land.

Van fragmentatie naar een samenhangend ecosysteem

De huidige infrastructuur wordt ervaren als gefragmenteerd, onder meer door onvoldoende afstemming tussen landelijke en regionale regelingen en subsidiestromen. Rollen en functies sluiten daardoor onvoldoende op elkaar aan, waardoor er gaten ontstaan in de keten. Dit leidt er bijvoorbeeld toe dat makers moeilijk kunnen doorstromen tussen regelingen en dat samenwerking tussen instellingen niet vanzelfsprekend wordt gefaciliteerd. Voor de periode na 2028 pleiten wij voor een samenhangend ecosysteem, waarin instellingen, makers en netwerken elkaar versterken in plaats van los van elkaar opereren. Regionale en landelijke structuren moeten beter op elkaar aansluiten, met ruimte voor verschil in rol en profiel. Niet iedere partij hetzelfde hoeft te doen, maar kan juist vanuit eigen kracht bijdragen aan het geheel. Behoud van een sterke positie van dans binnen de Bis is van belang met ruimte voor meerdere instellingen, een diversiteit aan artistieke profielen en een goede spreiding over het land. Dit gecombineerd met betere afstemming en regie tussen de verschillende overheidslagen zodat middelen effectief worden ingezet en versnippering wordt tegengegaan. In dat licht geven wij in overweging regionale danshubs of -huizen te stimuleren van waaruit stevige regionale ecosystemen kunnen groeien. De functie ontwikkelinstelling in de Bis kan die ruimte bieden.

Een sterke basis: onderwijs, amateurveld en community's

De toekomst van de dans begint bij de eerste ontmoeting. Dans moet een vanzelfsprekende plek krijgen in het onderwijs, niet alleen als kunstvorm, maar ook als bijdrage aan het welzijn en welbevinden van kinderen en jongeren. Dit vraagt om een betere structurele borging van dans in het onderwijs, onder andere door het versterken van het dansdocentschap, duurzame samenwerking met scholen en een stevigere verankering binnen de kerndoelen zoals ontwikkeld door SLO. Juist in het onderwijs wordt de basis gelegd voor duurzame betrokkenheid bij dans, zowel als maker, deelnemer als publiek. Ook het amateurveld verdient versterking. Informele en community-based trajecten verdienen erkenning en verbinding met het professionele veld. Juist hier wordt de basis gelegd voor wie toegang krijgt tot dans en wie niet. Daarmee raakt dans direct aan bredere maatschappelijke opgaven, zoals kansengelijkheid, mentale en fysieke gezondheid en welzijn, en draagt bij aan sociale cohesie en het vermogen om jezelf en de ander te begrijpen.

Van lineaire loopbanen naar flexibele ontwikkelpaden

Danscarrières verlopen niet lineair, maar het huidige systeem veronderstelt dat wel. De werkpraktijk van dansers en makers is daarbij in toenemende mate hybride, waarin artistieke praktijk, educatie en werk in het amateurveld elkaar afwisselen en versterken. Dit vraagt ook om een bredere benadering van opleiding en loopbaanontwikkeling, waarin deze verschillende rollen gelijkwaardig worden meegenomen. Midcareer makers vormen een cruciale schakel in het ecosysteem: zij dragen bij aan vernieuwing, continuïteit en doorstroming. Tegelijkertijd vallen zij binnen het huidige systeem vaak tussen wal en schip, doordat zij niet langer binnen starterstrajecten passen en nog geen toegang hebben tot structurele ondersteuning. Wij pleiten voor een systeem dat ontwikkeling in alle fases ondersteunt, met flexibiliteit in looptijden, vormen van ondersteuning en mogelijkheden tot heroriëntatie.

Naast productie ook ruimte voor ontwikkeling

De huidige sterke nadruk op productie en output laat in de praktijk te weinig ruimte voor artistieke ontwikkeling. Tegelijkertijd blijft de productie van dansvoorstellingen essentieel voor de artistieke, maatschappelijke en economische waarde van de sector. Tijd voor onderzoek, experiment en reflectie is essentieel voor kwaliteit en innovatie en een duurzame werkpraktijk. Wij vragen om een duidelijke scheiding tussen ontwikkel- en productiemiddelen en om in regelingen niet altijd productie voorop te zetten, en ruimte te laten voor onderzoek en verschillende looptijden van toekenningen

Een bredere benadering van kwaliteit

Kwaliteit in dans is meer dan artistieke output alleen. Ook maatschappelijke betekenis, publieksrelatie - waaronder het actief opbouwen, bereiken en behouden van diverse publieksgroepen - en context zijn bepalend. Beoordelingskaders en besluitvorming zouden deze bredere benadering moeten weerspiegelen, met ruimte voor verschillende perspectieven en vormen van kennis.

Inclusie en toegankelijkheid als structurele opgave

Inclusie vraagt om structurele ondersteuning en kan niet worden bereikt via generieke eisen alleen. Het systeem moet ruimte bieden aan verschillende praktijken, waaronder community-

based vormen van dans, zoals hiphop en breakdance - en inclusiedans, en deze erkennen als volwaardige artistieke onderdelen van het veld.

Internationalisering als integraal onderdeel

Dans is van nature internationaal. Internationale uitwisseling moet niet als aparte component worden gezien, maar als integraal onderdeel van het ecosysteem, met aandacht voor duurzaamheid en wederkerigheid. Dit vraagt om gerichte ondersteuning in financiering, netwerkontwikkeling en verankering in beoordelingskaders.

Samenwerking en kennisdeling

De opgaven waar de sector voor staat vragen om samenwerking in plaats van concurrentie. Wij pleiten voor een systeem dat kennisdeling stimuleert en collectieve ontwikkeling mogelijk maakt door het toevoegen van innovatielabs of ontwikkelhubs.

Tot slot

De danssector heeft de afgelopen jaren intensief samengewerkt en een breed gedragen set aan inzichten en prioriteiten geformuleerd. Deze brief markeert voor ons de belangrijkste opgaven voor toekomstig beleid.

Tegelijkertijd zit de sector zelf niet stil: op verschillende plekken worden al stappen gezet om deze beweging in gang te zetten, bijvoorbeeld middels professionals programma's en bijeenkomsten. Wij lichten dit graag verder toe in een persoonlijk gesprek en gaan hierover graag met u in dialoog. En uiteraard nodigen wij u graag uit om met ons te genieten van al het mooie dat de Nederlandse dans te bieden heeft.

Met vriendelijke groet,

- mede namens een brede en diverse groep vertegenwoordigers uit het dansveld -

Co-directie Nederlandse Dansdagen

Claudia Laenen en Lobke Nabuurs

Voor een sterkere danssector vragen wij u om:

- Verbeter de afstemming tussen Rijk, regio's en gemeenten en tussen landelijke en regionale subsidiestromen, aansluitend bij de motie Rooderkerk/Mohandis (36600-VIII-50).
- Sterke en gespreide dans in de BIS — behoud na 2028 ruimte voor meerdere instellingen, een diversiteit aan artistieke profielen en een goede geografische spreiding.
- Regionale danshubs of -huizen — stimuleer regionale ecosystemen, bijvoorbeeld via de BIS-functie ontwikkelinstelling.
- Dans in onderwijs en amateurveld — veranker danseducatie structureel in het (basis)onderwijs (kerndoelen SLO), versterk het dansdocentschap en de samenwerking met scholen.
- Erken het amateurveld en community-based trajecten als volwaardig onderdeel van de keten.
- Flexibele ontwikkelpaden — ondersteun loopbanen in alle fases — inclusief midcareer en hybride praktijken — met flexibele looptijden, vormen van ondersteuning en mogelijkheden tot heroriëntatie.
- Ruimte voor ontwikkeling náást productie — maak in regelingen een duidelijke scheiding tussen ontwikkel- en productiemiddelen en bied ruimte voor onderzoek, experiment en verschillende looptijden van toekenningen.
- Breder kwaliteitsbegrip — weeg in beoordelingskaders naast artistieke output ook maatschappelijke betekenis, publieksopbouw en context mee.
- Inclusie als structurele opgave — erken community-based vormen zoals hiphop, breakdance en inclusiedans als volwaardige artistieke praktijken en bied hen structurele ondersteuning.
- Internationalisering integraal verankerd — maak internationale uitwisseling onderdeel van het ecosysteem, met gerichte financiering, netwerkontwikkeling en plek in de beoordelingskaders.